

กรณีศึกษาตุ๊กตาคีลาจีนในวัดพระปฐมเจดีย์ราชวรมหาวิหาร

นางสาวณัฐชา ตุลยภัทรานนท์

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรบัณฑิต

เอเชียศึกษา

คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2558

ลิขสิทธิ์คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

หัวข้อสารนิพนธ์	กรณีศึกษาตุ๊กตาสีลาเงินในวัดพระปฐมเจดีย์ราชวรมหาวิหาร
ชื่อนักศึกษา	นางสาวณัฐชา ตุลย์ภัทรานนท์
สาขาวิชา	เอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
	วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์
ปีการศึกษา	2558

บทคัดย่อ

ในรัชกาลที่ 3 ได้มีการขายสินค้ากับประเทศจีน มีการขนส่งสินค้าด้วยเรือสำเภา เวลาไปก็มีสินค้าไทยบรรทุกไปเต็มลำเรือ แต่เวลากลับไม่สามารถเดินทางกลับด้วยเรือลำเปล่าๆได้และมีตุ๊กตาดินจากเมืองจีนใช้ในการถ่วงเรือสินค้าไม่ให้โคลงเคลงเมื่อเจอคลื่นลม ในสมัยนั้นได้นำตุ๊กตาดินเหล่านี้ที่มีจำนวนมากมาย พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงโปรดเกล้าให้นำไปประดับไว้ตามวัด และวังต่างๆรวมถึงวัดพระปฐมเจดีย์ฯ ซึ่งจะวางอย โดยรอบระเบียบขุดชั้นนอกและชั้นในตัวองค์พระปฐมเจดีย์ฯ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	จ
บทที่	
1.บทนำ	1
- ที่มาและความสำคัญของปัญหา	
- วัตถุประสงค์	
- ขอบเขตการศึกษา	
- ขั้นตอนและวิธีการศึกษา	
- ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	
2.เอกสารและวิจัยที่เกี่ยวข้อง	3
3.ประวัติวัดพระปฐมเจดีย์ราชวรมหาวิหาร	6
4.ประวัติความสัมพันธ์ไทย-จีนในช่วงอยุธยาตอนปลายถึงรัตนโกสินทร์ตอนต้น	8
5.ประเภทตุ๊กตาศีลาจีนบริเวณพระปฐมเจดีย์	10
6.วิเคราะห์ตุ๊กตาศีลาจีนในบริเวณองค์พระปฐมเจดีย์	12
7.บทสรุป	50
บรรณานุกรม	51
ประวัติผู้ศึกษา	52

บทที่ 1

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

มีความน่าสนใจที่ว่าในช่วงรัตนโกสินทร์ตอนต้นนิยมนำตุ๊กตาศิลาดินมาประดับตกแต่งตามวัดและบ้านเรือนเป็นจำนวนมาก อีกทั้งมีความหลากหลายน่าที่จะศึกษาว่านำมาประดับตกแต่งโดยมีคติความเชื่ออย่างไร แต่เนื่องจากอยู่ในจังหวัดนครปฐม จึงได้เลือกศึกษาที่วัดพระปฐมเจดีย์ฯ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาความเป็นมาของตุ๊กตาศิลาดินในสมัยการค้าทางเรือสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้นระหว่างไทยกับจีน
2. เพื่อศึกษาจำแนกประเภทตุ๊กตาศิลาดินมาใช้ในการประดับตกแต่งอย่างถูกต้อง
3. เพื่อความเข้าใจในคุณค่าของตุ๊กตาศิลาดินและสามารถที่จะรักษาสภาพที่สมบูรณ์ไว้ได้

ขอบเขตของการศึกษา

ศึกษาตุ๊กตาศิลาดินเฉพาะภายในวัดพระปฐมเจดีย์ราชวรมหาวิหาร จังหวัดนครปฐม เพียงแห่งเดียว โดยศึกษาเฉพาะที่เป็นตุ๊กตาศิลาดินลักษณะเป็นรูปบุคคลและที่เป็นสถานที่เท่านั้น

ขั้นตอนและวิธีการศึกษา

1. เก็บข้อมูลจากสถานที่จริงโดยการถ่ายรูป
2. เก็บข้อมูลจากหนังสือและเอกสารต่างๆ โดยรวบรวมข้อมูลทางด้านประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับตุ๊กตาศิลาดิน เพื่อให้ทราบถึงที่มาและเหตุการณ์ต่างๆในสมัยนั้น

3. ดำเนินการศึกษาและวิเคราะห์ แยกประเภทลักษณะตุ๊กตาศีลาจีนจากข้อมูลที่รวบรวมได้ จากนั้นนำเสนอข้อมูลและสรุปผล

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงประวัติความเป็นมาของตุ๊กตาศีลาจีนในวัดพระปฐมเจดีย์ราชวรมหาวิหาร
2. ทำให้เข้าใจมากขึ้นถึงคุณค่าวิธีการจัดเรียงตุ๊กตาศีลาจีนในกาน้ำมรดกแต่งในวัด

บทที่ 2

ประทุม ชุ่มเพ็งพันธุ์ หน้า 94-97 หนังสือคู่มือศิลปศึกษาจีน

การนำตุ๊กตาจีนเข้ามาในประเทศไทยเกิดขึ้นครั้งใหญ่เมื่อรัชกาลพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 3 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ เนื่องจากแรกทรงทำการค้าขายสำเภาร่วมกับเจ้าสัวพ่อค้าชาวจีนที่มาตั้งรกรากในประเทศไทย ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในกรุงเทพฯ พระองค์ทำการค้าขายอย่างเป็นล่ำเป็นสันแข่งกับพ่อค้าเอกชน ทรงต่อเรือสำเภาขึ้นเองหลายลำเพื่อค้าขายกับประเทศจีนโดยตรง จึงทรงคุ้นเคยกับพ่อค้าทั้งที่อยู่ในเมืองไทยและเมืองจีน เป็นเหตุให้เกิดการนำตุ๊กตาจีนเข้ามาในประเทศไทยจำนวนมากมายกกว่ายุคสมัยใด กล่าวคือตุ๊กตาจีนและเครื่องศิลาต่างๆ อาทิ แผ่นป้ายสุสาน ฉะ(เจดีย์แบบจีน) ,ภาชนะสิ่งของเครื่องใช้ อาทิ กระจาดศิลา, ชิ้นส่วนทางสถาปัตยกรรม อาทิ กำแพง เสาเขมอมอ โคมเสามังกร เป็นต้น ชาวจีนที่อาศัยอยู่ในประเทศไทย ได้นำเข้ามาแต่ครั้งกรุงศรีอยุธยาแล้ว เพราะการค้าสำเภาเจริญ ปีหนึ่งๆมีเรือสำเภาแล่นเข้าออกปีละหลายสิบลำตามหัวเมือง เช่น จันทบุรี นครศรีธรรมราช ก็มีเรือสำเภาแล่นอยู่เป็นประจำ การสั่งซื้อสินค้า การสั่งจ้างสั่งทำสินค้าตามรูปแบบและใบสั่ง สามารถทำได้ทุกปีตามฤดูสำเภาเข้าออกจึงได้ปรากฏเครื่องศิลาจำหลักอยู่ทั่วไป อาทิ เจดีย์ศิลาแบบจีนองค์ใหญ่ที่วัดพระบรมธาตุเมืองนครศรีธรรมราช

สมัยรัตนโกสินทร์การสงครามนับตั้งแต่รัชกาลที่ 2 เป็นต้นมามีน้อยลงมาก การค้าสำเภาจึงกลับมาเฟื่องฟูอีกครั้ง สมัยรัชกาลที่ 3 จึงทรงค้าสำเภาได้อย่างเต็มที่ ไม่ต้องกังวลเรื่องสงครามใหญ่กับพม่า อาจสรุปสาเหตุที่นำตุ๊กตาจีนเข้ามาได้ดังนี้

ประการแรก เนื่องจากพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 3 ทรงทำการค้าสำเภาจนมีกำไรมาก มีกำลังทรัพย์ที่จะทำนุบำรุงพระพุทธศาสนาได้ตามที่ทรงมีศรัทธาอย่างแรงกล้า ดังจะเห็นได้ว่าพระองค์ทรงบูรณะปฏิสังขรณ์วัดเก่าและทรงสร้างใหม่ถึงราว 73 วัด และวัดที่ทรงสร้างและปฏิสังขรณ์ในยุคนี้ จะมีอิทธิพลศิลปะจีนเป็นอันมากจนเรียกกันว่าเป็นแบบพระราชนิยม เพราะทรงชื่นชมศิลปะจีนและได้ชักชวนให้เจ้าสัวพ่อค้าชาวจีนร่วมเสด็จพระราชกุศลด้วยเป็นอันมาก ดังนั้นจึงเป็นความเหมาะสมยิ่งขึ้น หากได้ตุ๊กตาจีนมาประดับตกแต่งวัดต่างๆเหล่านั้น ให้มีความกลมกลืนรับกับรูปแบบทางสถาปัตยกรรม ตุ๊กตาจีนเหล่านี้มีรูปร่างหน้าตาและเครื่องแต่งกายเหมือนกับเครื่องแต่งตัวจีวร เครื่องแต่งกายจีวรนี้แต่งกายเต็มยศสวยงามตามอย่างขุนนางจีนทั้งฝ่ายบู๊และฝ่ายบุ๋น เป็นรูปบุคคลขึ้น เหมาะที่จะนำมาตั้งตามประตูเป็นทวารบาล

ประการที่สอง การค้าเรือสำเภาขาไปจากเมืองไทยจะบรรทุกสินค้าเต็มลำเรือ สินค้ามีหลายชนิด อาทิ ข้าวสาร หนังสัตรี งาม้าง ไม้หอมชนิดต่างๆ หวาย ไม้สัก ไม้แดง ตะกั่ว ดีบุก ถั่ว เป็นสินค้าหลัก บรรทุกเต็มลำ แต่หากกลับเมื่อจำหน่ายสินค้าหมด ก็บรรทุกสินค้าต่างๆ จากเมืองจีนมาขาย อาทิ ผ้าแพร ผ้า ต่วน ผ้าไหม เครื่องเหล็กเครื่องทองเหลือง เครื่องเรือน ใบชา เครื่องถ้วยชก แต่น้ำหนักยังเบาอยู่มาก เมื่อ เรือเบาถูกคลื่นลมแรงจะทำให้เรือโคลงเคลงไปมาสินค้าสิ่งของกระทบกันชำรุดเสียหายจึงได้คิดถ่วงน้ำหนัก เรือ เรียกว่า “อับเฉา” หรือเครื่องอับเฉา คือใช้ตุ้กตาจีนซึ่งสามารถหาซื้อได้ง่ายและราคาไม่แพงบรรทุกใส่ไว้ใน ท้องเรือ พอกลับมาถึงเมืองไทยก็ขนเอาขึ้นถวายให้วัดต่างๆ ที่ทรงบูรณะปฏิสังขรณ์ใช้เป็นเครื่องประดับ ตกแต่งอาคารสถานที่ เช่น โบสถ์ วิหาร ศาลา ซึ่งก็เข้ากันดีมีความสวยงาม และตากแดดตากฝนทนทานอีก ด้วย จึงเป็นที่ต้องการของวัดต่างๆ แม้แต่บ้านขุนนาง

ประการที่สาม ตามปกติเรือสำเภาของพ่อค้าชาวจีนก็ใช้ตุ้กตาบรรทุกเป็นอับเฉาได้ท้องเรือสำเภา มา ก่อน เมื่อถึงเมืองไทยก็นำขึ้นทูลเกล้าฯถวาย เครื่องศิลาและตุ้กตาจีนจึงเข้ามาเผยแพร่ใช้เป็นเครื่องประดับ ทั้งตามวัดและตามสถานที่ราชการ ทั้งวังหลวงและวังหน้า ตามหัวเมืองมีมากที่จังหวัดสงขลาเพราะเป็น แหล่งชุมนุมชาวจีนที่เกิดขึ้นในยุคต้นกรุงรัตน โกสินทร์

สารสิน วีระผล(2548) หน้า 34-35 หนังสือพิมพ์กึ่งและกำไร : การค้าไทยจีน 2195-2396

เมื่อเรือบรรณาการของสยามเดินทางไปยังประเทศจีน ก็มักจะบรรทุกสินค้าไปสองประเภท ประเภทหนึ่งเพื่อถวายแด่ราชสำนักจีนในรูปของเครื่องบรรณาการตามระเบียบ (หรือ “ภาชี”) และอีก ประเภทเพื่อส่งไปขายที่กวางตุ้งรู้จักกันว่าเป็น “สินค้าประเภทอับเฉา/สินค้าถ่วงมาในท้องเรือ” แน่แน่นอนว่า เหตุผลสนับสนุนการขนส่งสินค้าประเภทที่สองซึ่งบางครั้งรู้จักในฐานะบรรณาการริม (จู้กึ่ง) นั้น คือสิ่งที่ ราชสำนักจีนแสดงออกว่ามีใจเอื้อเฟื้อแผ่แก่รัฐที่นำบรรณาการมาถวาย สินค้าที่ถ่วงมาในท้องเรือเหล่านี้ ไม่ได้เป็นของพระมหากษัตริย์สยามเท่านั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงหลังๆ ของขั้นตอนการพัฒนา เช่น ใน ศตวรรษที่ 18 และที่ 19 แต่เป็นของพวกขุนนางผู้มีตัวแทนผลประโยชน์อยู่ในคณะบรรณาการอีกด้วย เมื่อ ถึงคราวที่มีการตีความและตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับการค้าในระบบบรรณาการอย่างเข้มงวด ปราบกฏว่าข้าราชการ สำนักหลายคนจะพยายามใช้ช่องทางนี้เพื่อทำกำไรเมื่อวิธีอื่นไม่เป็นประโยชน์เท่า หรือหาได้ไม่ง่ายเท่า

คณะทูตในขากลับมีเหตุผลที่จะเรียกร้องให้มีการบรรทุกสินค้าจีนเพื่อใช้ “ถ่วงน้ำหนัก” เรือของ ตนได้ เพราะเรือที่น้ำหนักไม่เพียงพออาจจะเป็นอันตรายได้ในทะเล หลักฐานแรกของเจ้าหน้าที่รัฐซึ่งที่

กล่าวถึงการอนุญาตให้ชาวสยามนำ “อับเฉา” จีนลงเรือได้ในการเดินทางที่ขากลับเมื่อปี พ.ศ.2202/ค.ศ. 1659 (ในรัชสมัยของจักรพรรดิซุ่นจื้อ) เมื่อเรือถล่มของสยามที่สมเด็จพระนารายณ์ส่งไปเพื่อสอบถามสารทุกข์สุขดิบคณะทูตของพระองค์ ได้แลกเปลี่ยนอับเฉาที่ถล่มมาในท้องเรือจากอยุธยาไปยังกวางตุ้งไปเป็นอับเฉาของจีน แม้ว่าเรือจะถูกเรียกให้ชำระค่าธรรมเนียมการวัด/จังกอบเรือและภาษีสำหรับสินค้าออก/จังกอบสินค้าให้กับพระคลังก็ตาม นี่อาจถือได้ว่าเป็นการฝ่าฝืนระบบการค้าในระบบบรรณาการของราชวงศ์ชิงออกไปอีก เมื่อแสดงให้เห็นว่าแรงจูงใจทางการพาณิชย์เป็นเรื่องสำคัญที่สุด ในขณะที่ “บรรณาการ” ซึ่งเมื่อเริ่มต้นนั้น ได้ปฏิบัติตามอย่างเข้มงวดในฐานะเหตุจูงใจอันดับแรก ก็ต้องหลีกเลี่ยงให้กับข้อพิจารณาสำหรับ “ตลาด”

ประวัติวัดพระปฐมเจดีย์ราชวรมหาวิหาร

พระปฐมเจดีย์ หรือเดิมเรียกว่า พระธมเจดีย์ มีฐานะเป็นมหาธาตุหลวง ของแผ่นดินสุวรรณภูมิ ทั้งนี้ พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระราชวินิจฉัยว่า พระธมเจดีย์องค์นี้ อาจเป็นเจดีย์ที่สร้างขึ้น เมื่อคราวที่พระสมณทูต ในพระเจ้าอโศกมหาราช เดินทางมาเผยแผ่ศาสนาถึงสุวรรณภูมิ ก็เป็นไปได้ เพราะพระเจดีย์เดิม มีลักษณะทรงโอคว่ำ หรือทรงมะนาวผ่าซีก แบบเดียวกับพระสถูปสาญจี แต่ปรากฏว่ามียอดเป็นแบบปรangk ซึ่งพระองค์ ทรงมีพระราชวินิจฉัยว่า อาจมีเจ้านายพระองค์ใดมาบูรณะไว้ก็เป็นได้ ซึ่งตรงกับ ความในศิลาจารึกหลักที่ 2 (ศิลาจารึกวัดศรีชุม) ของ พระมหาเถรศรีศรีทศาฯ อันได้กล่าวไว้ว่า พระมหาเถรศรีศรีทศาฯ ท่านทรงได้แวะมาบูรณะพระธมเจดีย์องค์นี้ ก่อนที่ท่านจะเดินทางกลับเมืองราด เมื่อคราวที่ท่านเสด็จกลับจากศึกษาพระพุทธศาสนาที่ลังกา ทั้งนี้พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว จึงทรงพระราชทานนามใหม่ว่า พระปฐมเจดีย์ ด้วยทรงเชื่อว่านี่คือเจดีย์แห่งแรกของสุวรรณภูมิ นั่นเอง

ในเรื่องนี้นักประวัติศาสตร์ และนักโบราณคดีบางท่านได้ระบุว่า พระปฐมเจดีย์ไม่ได้เป็นเจดีย์ที่เก่าที่สุดของสุวรรณภูมิ แต่เป็นพระมหาธาตุหลวงในยุคทวารวดีมากกว่า เนื่องด้วยเหตุผลประกอบหลายประการ โดยเฉพาะการค้นพบเจดีย์ ที่มีอายุเก่าแก่กว่าพระธมเจดีย์ และหลักฐานลายลักษณ์อักษร ที่ระบุว่า "พระเจดีย์องค์นี้ เดิม ขอมเรียก พระธม" ซึ่งไม่ว่าจะเป็นชาวขอมจริงๆ หรือชาวลาวรัฐ ซึ่งสมัยนั้นเราก็มักเรียกว่า ขอม เช่น ขอมสบาดโขลญลำพง คำว่า ธม สำหรับชาวขอมนั้น แปลว่า ใหญ่ ตรงกับคำเมืองว่า หลวง ซึ่งเราก็มักเรียกพระนครธม ว่า พระนครหลวง ด้วยเหตุผลเดียวกัน

นอกจากนี้พระบรมราชสรีรางคาร รัชกาลที่ 6 พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว บรรจุที่ฐานพระร่วงโรจนฤทธิ์ พระปฐมเจดีย์ จังหวัดนครปฐม และฐานพระพุทธชินสีห์วัดบวรนิเวศวิหาร ตามที่มีพระบรมราชโองการสั่งไว้ในพระราชพินัยกรรม ต่อมา ในพุทธศักราช 2529 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลปัจจุบัน ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เชิญพระอังคารของ พระนางเจ้าสุวัทนา พระวรราชเทวีในรัชกาลที่ 6 ไปบรรจุไว้เคียงข้างพระบรมราชสรีรางคาร รัชกาลที่ 6 ที่ใต้ฐานพระร่วงโรจนฤทธิ์

ปี พ.ศ. 2451 พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 เมื่อครั้งดำรงพระอิสริยยศเป็น สมเด็จพระยุพราช เสด็จประพาสหัวเมืองฝ่ายเหนือได้ทอดพระเนตร พระพุทธรูปโบราณเป็นอันมาก แต่มี

พระพุทธรูปองค์หนึ่งที่เมืองศรีสัชนาลัย (จังหวัดสุโขทัย) ก่อปรด้วยพระลักษณะงามเป็นที่ต้องพระราช
หฤทัย แต่ชำรุดมากเหลืออยู่แต่พระเศียร พระหัตถ์และพระบาท จึงโปรดเกล้าฯ ให้อัญเชิญลงมากรุงเทพฯ
แล้วให้ช่างปั้นสถาปนาขึ้นมาบริบูรณ์เต็มพระองค์ และโปรดเกล้าฯ ให้จัดการพระราชพิธีเททองหล่อขึ้นเมื่อ
วันที่ 30 ธันวาคมพ.ศ. 2456 ณ วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม กรุงเทพมหานคร

พระร่วงโรจนฤทธิ์ เป็นที่เคารพบูชาของ พุทธศาสนิกชนชาวไทยทั่วไป ชื่อเต็มก็คือ พระร่วงโรจน
ฤทธิ์ ศรีอินทราทิตย์ ธรรมโมภาส มหาวชิราวุธ ตามประกาศกระแสพระบรมราชโองการ ลงวันที่ 12 ตุลาคม
พ.ศ. 2466 แต่ประชาชนทั่วไป จะเรียกว่า หลวงพ่อพระร่วง หรือ พระร่วงโรจนฤทธิ์

พระร่วงโรจนฤทธิ์ มีขนาดความสูงวัดจากพระบาทถึงพระเศียร 7.42 เมตร หรือราว 12 ศอก 4 นิ้ว
เป็นพระพุทธรูปปางห้ามญาติศิลปะแบบสุโขทัย ประทับยืนอยู่บนฐาน โลหะทองเหลืองลายบัวคว่ำบัวหงาย
ทำวงพระพักตร์ตามยาว พระหนุเสี้ยมนิ้วพระหัตถ์ และพระบาทไม่เสมอกัน ห้อยพระหัตถ์ซ้ายลงข้างพระ
วรกาย แขนขวาพระหัตถ์ขวายกตั้งขึ้น ยื่นออกไปข้างหน้าระดับพระอุระ เป็นกิริยาห้าม มีพระอุทรพลู้อยอกมา
ห่มจีวรบางคลุม แนบติดพระวรกาย ป้ายพระพักตร์สู่ทิศเหนือ ทำด้วยโลหะทองเหลืองหนัก 100 หาบ
การอัญเชิญพระร่วงโรจนฤทธิ์ เมื่อเดือนกรกฎาคมพ.ศ. 2457 จำเป็นต้องแยกชิ้นมาและมาประกอบเข้าด้วย
กันที่จังหวัดนครปฐมแล้วเสร็จเป็นองค์สมบูรณ์ เมื่อวันที่ 2 พฤศจิกายนพ.ศ. 2458 หลังจากรัชกาลที่ 6 เสด็จ
สวรรคตแล้วตามความในพระราชพินัยกรรมของพระองค์ระบุนำให้ บรรจุพระอังคารของพระองค์ไว้ที่ฐาน
พระร่วงฯ ที่องค์พระ ปฐมเจดีย์ วันที่ 31 สิงหาคมพ.ศ. 2469 จึงได้ทำพิธีบรรจุ พระบรมราชสรีรังคาร ณ ได้
ฐานพระร่วงโรจนฤทธิ์ ศรีอินทราทิตย์ ธรรมโมภาส มหาวชิราวุธ ตาม พระประสงค์ทุกประการ

พระวิหารหลวง คือพระวิหารที่อยู่ด้านทิศตะวันออกขององค์พระปฐมเจดีย์ หอมนอกประดิษฐาน
พระพุทธรูปปางตรัสรู้ประทับนั่งขัดสมาธิอยู่ใต้ต้นโพธิ์บัลลังก์ ต้นโพธิ์เป็นภาพเขียนฝีมืองดงามเหมือน
ของจริงมาก ส่วนห้องในพระวิหารหลวงปล่อยไว้โล่ง ๆ มีแท่นบูชาเป็นของเก่าในรัชกาลที่ 4 ซึ่งเป็นที่
นมัสการองค์พระปฐมเจดีย์ ในสมัยรัชกาลที่ 6 โปรดเกล้าฯ ให้วาครูปองค์พระปฐมเจดีย์ แสดงให้เห็น
ลักษณะขององค์เจดีย์ตั้งแต่สมัยเริ่มสร้างมาจนถึงปัจจุบัน ผนังทั้งสองข้างเป็นภาพวาดรูปเทวดา นกพรต
ฤาษี และพระยาครุฑ ทุกภาพประนมมือแสดงการสักการบูชาพระปฐมเจดีย์

บทที่ 4

การค้ากับประเทศในเอเชีย ในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้นการค้าขายส่วนใหญ่ทำกับจีน นอกจากนี้ก็มีชาว สิงคโปร์และอินเดีย ในพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราชเป็นการค้าสำเภา มีทั้งสำเภาหลวงและสำเภาเอกชน ซึ่งเป็นการค้าที่สำคัญและทำรายได้ให้กับประเทศมาก สำเภาหลวงที่ปรากฏชื่อในสมัยรัชกาลที่ 1 มีอยู่ 2 ลำ คือ เรือหูสูงและเรือทรงพระราชสาสน์ เรือสำเภาที่ลักษณะแบบจีน ต่อในเมืองไทยใช้ไม่อย่างดี ใช้ลูกเรือเป็นคนจีนทั้งหมด แต่ผู้คุมเป็นคนไทยอยู่ในความดูแลของกรมท่าหรือพระคลังสินค้า ในสมัยรัชกาลพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย เรือสำเภาทั้งไทยและจีนติดต่อกับค้าขายกันถึง 140 ลำ สำเภาหลวงที่สำคัญมี เรือมาลาพระนคร และเรือเหราข้ามสมุทร สินค้าออกที่สำคัญได้แก่ ดีบุก งาช้าง ไม้ น้ำตาล พริกไทย ฝรั่ง กระดุกสัตว์ หนังสัตว์ กระจวาน และเครื่อง ส่วนสินค้าเข้าที่สำคัญได้แก่ เครื่องถ้วยชามสังคโลก ชา ไหม เงิน ปืน ดินปืน กระจาดย เครื่องแก้ว นอกจากนี้พระองค์ทรงเล็งเห็นความสำคัญและทรงสนับสนุนให้กิจการด้านนี้เจริญก้าวหน้าออกไปโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้กรมหมื่นเจษฎาบดินทร์ ซึ่งมีพระปรีชาสามารถเรื่องการค้ากับต่างประเทศเป็นผู้บังคับบัญชากรมท่า มีการต่อเรือกำปั่น 10 ลำ ลำแรกชื่อ อรสมพล

ต่อมาในสมัยรัชกาลที่ 3 มีเป้าหมายในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ทำให้ยอมรับการค้ากับจีนมากขึ้น โดยเฉพาะการค้าสำเภา การผูกขาดภาษี และแรงงานฝีมือ ในสมัยรัชกาลที่ 3 เมื่อไทยจะส่งสินค้าไปขายยังเมืองจีน สินค้าจะเป็นพวก ไม้สัก ข้าวสาร งาช้าง ดีบุก พลวง ไม้ เครื่องเทศ ซึ่งเป็นของมีน้ำหนัก หากไปค้าขายที่เมืองจีน เมื่อขายสินค้าแล้วจากนั้นก็ซื้อสินค้าจากเมืองจีนกลับมา เป็นพวกผ้าแพร ผ้าไหม แร่ทอง แร่เงิน ไชยุมก ซึ่งมีราคาสูงและมีน้ำหนักเบา ซึ่งเรือสำเภาที่จะแล่นฝ่าคลื่นลมในทะเลได้นั้นต้องมีน้ำหนักพอสมควร มิฉะนั้นเรือจะโคลงแล่นฝ่าคลื่นลมมาไม่ได้ จึงต้องมีการถ่วงน้ำหนักได้ท้องเรือ โดยการใส่อับเฉามาได้ท้องเรือ

อับเฉา ในยุคแรกๆ จะมีลักษณะเป็นแท่งหินยังไม่มีการทำเป็นตุ๊กตาหิน แต่ได้มีการพัฒนาฝีมือเรื่อยมา ต่อมามีการนำตุ๊กตาหินมาใส่เป็นตัวอับเฉา ซึ่งตอนแรกๆนั้นทางจีนทำมาเราก็ซื้อตามตามนั้น แต่ภายหลังมีการออกแบบจากไทยไปให้ช่างจีนทำตุ๊กตาหินตามสั่ง ซึ่งตุ๊กตาหินเหล่านั้นได้นำมาตั้งตกแต่งพระอาราม พระราชวัง วัง หรือบ้านขุนนาง โดยสลักเป็นรูปต่างๆ ทั้งรูปคน จีน เทพเทวดา และรูปสัตว์ แต่เดิมเชื่อว่าตุ๊กตาอับเฉา ไม่ได้มีการซื้อขายกัน ด้วยเหตุที่ว่าเวลาเดินเรือไปค้าขายในอิตาลี การใส่อับเฉาถ่วงคั้งที่กล่าวมาข้างต้นก็เป็นประโยชน์อยู่ แต่หากชาวจีนซื้อสินค้าที่มีความหนักกลับมาด้วยคิดว่าตัวอับเฉาจะ

ทำให้เรือหนักเกินกำลัง โดยเฉพาะในอดีตประเทศไทยเป็นแหล่งส่งออกแร่ดีบุก, ข้าว และไม้สัก ที่หลายประเทศมีความต้องการ ประเทศไทยได้ขึ้นชื่อว่าส่งแร่ดีบุกออกเป็นอันดับหนึ่งของโลกทีเดียว ดังนั้นสินค้าเหล่านี้เวลาทางจีนขนกลับก็มีน้ำหนักมาก จึงเป็นไปได้ว่าต้องนำอับเฉาออกจากเรือ ซึ่งในยุคแรกเป็นแท่งหินธรรมดาที่ไม่ได้มีลาย อีกทั้งชื่อก็ฟังไม่เป็นมงคลสำหรับคนไทย "อับเฉา" ดังจะเห็นว่าตัวอับเฉานั้นจะมีก็แต่ในวัดเท่านั้น ไม่มีตามบ้านเรือนแต่อย่างใด แต่ต่อมาระยะหลังพ่อค้าจากจีนยังต้องนำอับเฉามาทิ้งเสียเปล่าๆ ก็ดูจะรู้สึกเสียคาย เพราะนิสัยค้าขายของคนจีนก็เป็นที่ทราบกันอยู่ว่ามีหัวการค้า อะไรๆ ก็เป็นเงินเป็นทองได้หมด หลังจากนั้นพ่อค้าชาวจีนก็ทำเป็นรูปปั้นเวลาจะนำออกจากเรือก็ขายให้คนไทย ซึ่งเวลานั้นก็คงมีการซื้อขายเกิดขึ้นดังบันทึกที่มีมา เนื่องจากในยุคแรกของอับเฉาไม่มีบันทึกถึงเรื่องการให้เปล่าหรือซื้อขายกัน

บทที่ 5

ประเภทของรูปศิลปะ

1. ชุนนาง

มักสร้างเท่าขนาดคนจริงหรือใหญ่กว่า จะสร้างเป็นชุนนางฝ้ายบุนและฝ้ายบู๊ เป็นรูปศิลปะที่มีความสำคัญด้านวัฒนธรรมของจีนอย่างมาก รูปศิลปะจึงมีลักษณะประณีตและรายละเอียดเหมือนจริง

1.1. ชุนนางฝ้ายบุน

เป็นชุนนางฝ้ายพลเรือน เช่น ตำแหน่งเสนาบดี ชุนนางทั่วไป นักปราชญ์ บัณฑิต ตู๊กตาศิลปินที่เป็นชุนนาง ฝ้ายบุนนี้มักจะมีเครายาว ใบหน้าเกลี้ยงเกลา คอสะอาดเรียบร้อย ใบหน้าไม่คุดัน และมีมือมักจะถือจำพวกหยู้อี้ ถือพัดหรือหนังสือ

1.2. ชุนนางฝ้ายบู๊

เป็นชุนนางฝ้ายทหาร มักจะทำเป็นรูปแม่ทัพ หรือทหารชั้นรองลงมา มักมีใบหน้าคุดัน น่าเกรงขาม หนวดเครายาว ร่างกายกำยำ แต่งเครื่องแบบเต็มยศ สวมเสื้อเกราะ รองเท้าหนา ใส่หมวกตามชั้นยศ

ในมือมักถือ ง้าว พลองหรือดาบ

2. เทพ

รูปศิลปะเกี่ยวกับเทพเจ้าหรือผู้มีอิทธิฤทธิ์มีความสามารถพิเศษต่างๆ ตามความเชื่อคนจีน เช่น เทพเซียน จตุโลกบาล เทพทั่วไป

2.1. ท้าวจตุโลกบาล

เป็นผู้ดูแลโลกทั้งสี่ทิศ และทรงคุ้มครองให้อยู่ร่มเย็นเป็นสุข

- โท เหวิน เทียน หวาง มีกายดำถึอเจดีย์ ประจำอยู่ทางทิศเหนือ
- เจิง ฉาง เทียง หวาง เป็นเทพแห่งเหล่ายักษ์มีรูปกายสีเขียว มือถือเกาทัณฑ์ บางตำรากล่าวว่าถึอรัม อยู่ประจำทิศใต้ ทรงเป็นเทพแห่งความสุข และความมั่งคั่งของปวงประชาหรือเทพเจ้าแห่งโชคลาภนั่นเอง
- ฉือ กว้อ เทียน หวาง ประจำอยู่ทิศตะวันออก มีชื่อเรียกว่า ท้าวธตรัฐ มีลักษณะ คือ ผิวกายสีเขียว มือซ้ายถือพิณ มือขวาคิดพิณ
- กว้าง มุ เทียน หวาง ผู้เป็นราชาแห่งนาค มือซ้ายมีงูเลื้อยพันฝ่ามือจับคองูไว้ มือขวาถือดาบ อยู่ประจำทิศตะวันตก

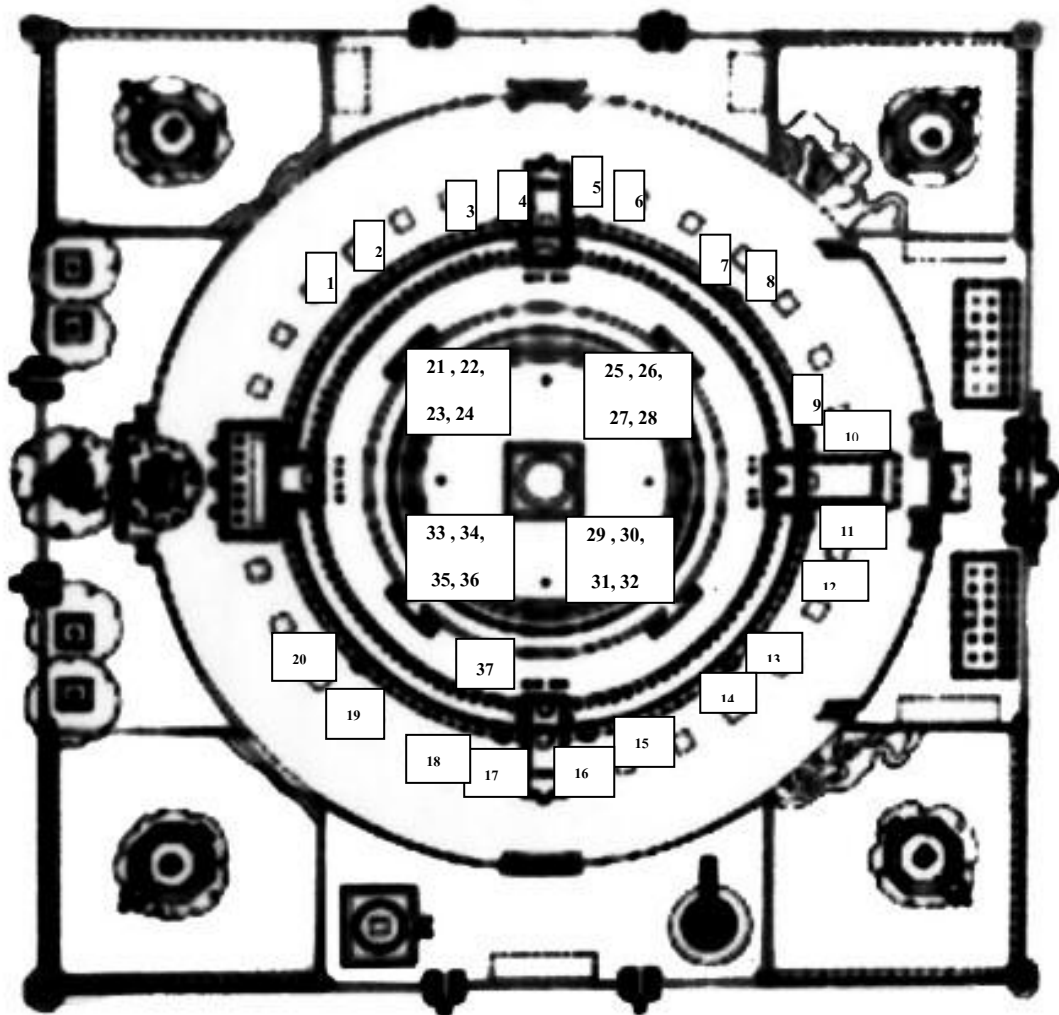
2.2. เซียน ผู้มีคุณธรรมความสามารถพิเศษอย่างใดอย่างหนึ่ง ได้รับการยกย่องจากคนรุ่นหลังให้ความเคารพกราบไหว้เป็นเซียน

3. เขมอ เลียนแบบเขาจริง ประดับด้วยต้นไม้ พุ่มไม้ มีศาลา เจดีย์ เป็นการจำลองเอาธรรมชาติความอุดมสมบูรณ์มาไว้ด้วยกัน

บทที่ 6

วิเคราะห์ตุ๊กตาหินในบริเวณองค์พระปฐมเจดีย์

โดยเข้าประตูทางฝั่งตะวันตกและเริ่มนับเวียนไปทางซ้าย โดยระเบียบกตชั้นนอกมี 20 ตัว ระเบียบคนชั้นใน 16 ตัว และเขมอ 1

ตัวที่ 1

- หมวก** มีเชือกมัดป้ายแผ่นอยู่ด้านบนของหมวก ด้านหน้าตรงกลางประดับด้วยอัญมณีเหลี่ยม อัญมณีกลมล้อมรอบด้วยเม็ดประจำ ขอบหมวกด้านในประดับด้วยเม็ดประจำ ชายหมวกม้วนเป็นวง ลายพื้นหมวกเป็นลายเถาวัลย์
- ใบหน้า** ใบหน้าคุดัน ดากลมโต จมูกสั้นปลายจมูกกว้าง หนวดเครายาวเป็นเส้นริ้วยาวถึงอก
- เครื่องแต่งกาย** สวมชุดเกราะแบบทหาร กรอบซอมีลักษณะคล้ายกับลายเมฆ แขนเกราะทั้งซ้ายและขวาเป็นแบบเกล็ดปลาซ้อน มีชายย่อยเป็นแผงริ้ว ตรงกลางมีผ้าคาดอกมีลักษณะเป็นธรรมชาติ บริเวณกลางเกราะเป็นรูปสี่เหลี่ยมขนาดเล็กเรียงสลับเว้นช่อง คาดเข็มขัดมังกรคาบriba มีลักษณะทรงกลมคล้ายมุก ชายผ้าทรงสามเหลี่ยมสอดเข้าเป็นลายเกล็ดปลาโดยขอบลายมีลักษณะคล้ายเมฆ สวมสนับแข้ง มีผ้าคลุมพลี้อยู่ด้านหลัง
- รองเท้า** หัวรองเท้าลายเมฆ รองเท้าหุ้มปิดเท้าทั้งหมด
- มือ,อาวุธ** มือซ้ายกำด้ามอาวุธชนิดหนึ่งซึ่งด้านบนหักหายไป
- ร่างกาย** ลักษณะค่อนข้างท้วม
- ประเภท** ขุนนางฝ่ายบู๊

ตัวที่ 2

- หมวก** มีแผ่นชั้นเล็กๆด้านบนหมวก ตรงกลางดอกไม้ประดับด้วยอัญมณี ชายหมวกทั้งสองข้างม้วนเป็นวง พื้นหมวกเป็นลายเครือเถาวัลย์
- ใบหน้า** หน้าผากกว้าง ดวงตากลมโต จมูกยาวปลายจมูกกว้าง หนวดเครายาวเป็นเส้นริ้วๆประปร่าริมฝีปากล่างหนา
- เครื่องแต่งกาย** สวมชุดเกราะแบบทหาร ขอบปกชุดเกราะม้วนเป็นวง แขนเกราะทั้งซ้ายและขวาเป็นแบบเกล็ดปลา มีชายย่อยเป็นแผงริ้ว ตรงกลางมีผ้าคาดอกมีลักษณะเป็นธรรมชาติ บริเวณกลางเกราะเป็นรูปสี่เหลี่ยมขนาดเล็กเรียงสลับเว้นช่อง คาดเข็มคัมภีร์คาบบริบับมีลักษณะทรงกลมคล้ายมุก ชายผ้าทรงสามเหลี่ยมสอดเข้าเป็นลายเกล็ดปลาโดยขอบเป็นลายเมฆ สวมสนับแข้ง มีผ้าคลุมพลีอยู่ด้านหลัง
- รองเท้า** หัวรองเท้าลายเมฆ รองเท้าหุ้มปิดเท้าทั้งหมด
- มือ, อาวุธ** มือซ้ายกำดาบไปไล่ด้านหลัง มือขวากำด้ามอาวุธชนิดหนึ่งซึ่งด้านบนหักหายไป
- ร่างกาย** ลักษณะค่อนข้างท้วม
- ประเภท** ขุนนางฝ่ายบู๊

ตัวที่ 3

- หมวก** ขอบหมวกรอบนอกเป็นซี่ ปลายหมวกม้วนเป็นวง
- ใบหน้า** ใบหน้าเรียว ดวงตาเล็ก หน้าผากกว้าง ริมฝีปากล่างหนา ปลายจมูกบาน
- เครื่องแต่งกาย** มีชายผ้าคลุมพลีวจากไหล่ขึ้นไปถึงปลายหมวก ชายแขนเสื้อและชายเกราะย่อยเป็นพลีว ปกเสื้อผูกเป็นรูปดอกไม้ ตรงกลางมีผ้าระบายริ้วคาดอก ลายเกราะตรงกลางเป็นลายสามแห่ง เข็มขัดแบบเส้นเดียวคาดเอวตรงกลางประดับด้วยลายมังกร กางเกงลายเหลี่ยม
- รองเท้า** รองเท้าหุ้มขี้ผึ้งขึ้นมาถึงส้น
- มือ, อาวุธ** มือขวาถือเจดีย์ มือซ้ายประคองเจดีย์ไว้
- ร่างกาย** คอสูง โปรง
- ประเภท** ท้าวจตุโลกบาล

ตัวที่ 4

- หมวก** ขอบหมวกเป็นขอบหยักโค้ง 5 โค้ง ชายหมวกม้วนเป็นวง
- ใบหน้า** หน้าบานหน้าผากกว้าง ตากลม จมูกสั้นปลายจมูกบาน
- เครื่องแต่งกาย** มีชายผ้าคลุมพลีวจากไหล่ขึ้นไปถึงปลายหมวก ชายแขนเสื้อและชายกระชายเป็นพลีว ปกเสื้อผูกเป็นรูปดอกไม้ ตรงกลางมีผ้าระบายริ้วคาดอก ลายกระชายตรงกลางเป็นลายสามด้าน เข็มขัดแบบเส้นเดียวคาดเอวตรงกลางประดับด้วยลายมังกร
- รองเท้า** หุ้มเท้าทั้งหมด
- มือ,อาวุธ** มือซ้ายเท้าเอว มือขวาเหยียดออกครึ่งหนึ่งมีสัตว์เลื้อยพันรอบแขน
- ร่างกาย** สูงโปร่ง
- ประเภท** ท้าวจตุโลกบาล

ตัวที่ 5

- หมวก** มีพู่อยู่บนหมวก ขอบหมวกด้านนอกหยักเป็นโค้ง ตรงกลางประดับอัญมณี หมวกมีลายคลื่นเมฆ ตรงกลางมีพระอาทิตย์มีมังกรทั้งสองด้าน ปลายหมวกม้วนเป็นวง
- ใบหน้า** หน้ากลม ตาโตหางตาชี้ขึ้น จมูกบาน แก้มค้ำยู่
- เครื่องแต่งกาย** มีเสื้อคลุม ชายเสื้อคลุมพลิ้วสอออก กรอบซอลายดอกไม้ ตรงกลางมีผ้าคาดอกมีลักษณะเป็นธรรมชาติ ลายเกราะคล้ายทรงเหรียญของจีน เข็มขัดเส้นเดียวคาดเอวตรงกลางประดับด้วยลายมังกรห้อยลงมาเป็นดอกไม้ ชายผ้าด้านหลังพลิ้วสอเข้า ชายเกราะเป็นลายเกล็ดปลา ซอยของเกราะหนาประดับลายเม็ดประคำ
- รองเท้า** หัวรองเท้าเป็นลายเกล็ดคลื่น รองเท้าไม้ได้หุ้มเท้าทั้งหมด
- มือ,อาวุธ** มือซ้ายถือดาบชูขึ้น โคนง้าวเข้าหาตัว มือขวากำอาวุธชนิดหนึ่ง พลไปด้านหลัง
- ร่างกาย** มีขนาดตัวเล็ก
- ประเภท** จุนนางฝ่ายบู๊

ตัวที่ 6

- หมวก** เป็นก้อนรีว่าอยู่บนหมวก ขอบหมวกด้านนอกหยักโค้ง ชายหมวกม้วนเป็นวง ลายบนหน้าหมวก เป็นมังกรสองตัวหันหน้าเข้าหากัน
- ใบหน้า** มีขนคิ้วตากลมเล็ก จมูกยาว ปลายจมูกไม่บานมาก อ้าปากเผยให้เห็นฟัน
- เครื่องแต่งกาย** มีเสื้อคลุม ชายเสื้อคลุมพลิ้วสอบอก ปกเสื้อเป็นลายดอกไม้ ตรงกลางมีผ้าคาดอกมีลักษณะเป็นธรรมชาติ ลายเกราะคล้ายทรงเหรียญของจีน ช่อง คาดเข็มคัตมังกรคาบรีบบิน มีลักษณะทรงกลมคล้ายมุก ชายผ้าด้านหน้าพลิ้วสอเข้า ชายเกราะเป็นลายเกล็ดปลา ชายของเกราะหนาประดับลายเม็ดประคำ
- รองเท้า** หัวรองเท้าเป็นลายเมฆ รองเท้าไม่ได้หุ้มเท้าทั้งหมด
- มือ,อาวุธ** มือซ้ายทำท่าทางอยู่ด้านหน้า มือขวากำสิ่งของที่ได้หล่นหายไปไว้ด้านหลัง
- ร่างกาย** มีขนาดตัวเล็ก
- ประเภท** จุนนางฝ่ายบู๊

ตัวที่ 7

- หมวก** มีพู่ข้างบน ตรงกลางประดับด้วยอัญมณีล้อมด้วยเม็ดประคำรอบนอกเป็นดอกไม้ ขอบหมวกด้านนอกหยักโค้ง ลายบนหน้าหมวกเป็นลายเครือเถาวัลย์ ชายหมวกม้วนเป็นวง
- ใบหน้า** คุดัน ตากลมโต จมูกสั้นปลายจมูกบาน หนวดเครายาวเป็นเส้นริ้วๆประมาณประป่าแหวกออก
- เครื่องแต่งกาย** สวมชุดเกราะแบบทหาร ขอบปกชุดเกราะม้วนเป็นวง แขนเกราะทั้งซ้ายและขวาเป็นแบบเกล็ดปลา มีชายย่อยเป็นริ้ว ตรงกลางมีผ้าคาดอกมีลักษณะเป็นธรรมชาติ ลายเกราะเป็นทรงปุ่มขึ้นมา คาดเข็มขัดมังกรคาบกระบี่มีลักษณะทรงกลมคล้ายมุก ชายผ้าด้านหน้าพลั่ว สออบเข้า ชายเกราะเป็นลายเกล็ดปลา ขอบของเกราะหนาประดับลายเม็ดประคำ
- รองเท้า** หัวรองเท้าเป็นลายเกล็ดขลิ้น หน้ารองเท้าเป็นลายเส้นๆ รองเท้าหุ้มเท้าทั้งหมด
- มือ,อาวุธ** มือซ้ายกำค้ำมอาวุธชนิดหนึ่งซึ่งด้านบนหักหายไป มือขวากำดาบไพล่หลัง
- ร่างกาย** กำยำ
- ประเภท** ชุนนางฝ่ายบู๊

ตัวที่ 8

- หมวก** มีพู่ด้านบน ขอบหมวกด้านบนนอกหยักโค้ง ขอบหมวกเป็นลายดอกไม้ ลายตรงกลางหมวกเป็นลายดอกไม้ รอบๆเป็นลายเครือเถาวัลย์
- ใบหน้า** หน้าผากกว้าง หางตาชี้ขึ้น จมูกสั้นปลายจมูกบาน หนวดเคราเป็นเส้นริ้วๆยาวประบ่า
- เครื่องแต่งกาย** สวมชุดเกราะแบบทหาร ขอบปกชุดเกราะม้วนเป็นวง แขนเกราะทั้งซ้ายและขวาเป็นแบบเกล็ดปลา มีชายย่อยเป็นริ้ว ตรงกลางมีผ้าคาดอกมีลักษณะเป็นธรรมชาติ ลายเกราะเป็นทรงกลมเรียงกัน คาดเข็มขัดมังกรคาบเล็บมีลักษณะทรงกลมคล้ายมุก ขอบชายผ้าด้านหน้าลายเกล็ดขวบปลิวสอเข้า ชายเกราะเป็นลายเกล็ดปลา ขอบของเกราะหนาประดับลายเม็ดประคำ
- รองเท้า** หัวรองเท้าเป็นลายเมฆ หน้ารองเท้าเป็นลายเส้นๆ รองเท้าหุ้มเท้าทั้งหมด
- มือ,อาวุธ** มือซ้ายกำดาบไพล่หลัง มือขวากำดาบอาวุธชนิดหนึ่งซึ่งด้านบนหักหายไป
- ร่างกาย** กำยำ
- ประเภท** ชุนนางฝ่ายบู๊

ตัวที่ 9

- หมวก** ขอบหมวกด้านนอกเป็นแฉกๆคล้ายทรงใบไม้ ชายหมวกม้วนเป็นวง
- ใบหน้า** มีคิ้ว ตาเล็ก จมูกบาน ริมฝีปากกว้างหนา หน้าเรียว
- เครื่องแต่งกาย** มีชายผ้าคลุมพลั่วจากไหล่ขึ้นไปถึงปลายหมวก ชายแขนเสื้อและชายกระดวย้อยเป็นพลั่วๆ ปกเสื้อผูกเป็นรูปดอกไม้ ตรงกลางมีผ้าระบายริ้วๆคาดอก ลายกระดวยตรงกลางเป็นลายสามแฉ่ง เข็มขัดแบบเส้นเดียวคาดเอวตรงกลางประดับด้วยลายมังกร ชายกางเกงพลั่วๆ
- รองเท้า** หุ้มเท้าทั้งหมด
- มือ,อาวุธ** มือซ้ายจับคอรัศมี มือขวาถือพิณ
- ร่างกาย** สูงโปร่ง
- ประเภท** ท้าวจตุโลกบาล

ตัวที่ 10

- หมวก** มีรอยหยักสาม โคงกลดหล่นขนบชายขวาลงมาโค้งจนถึงปลายหมวกม้วนเป็นวง ลายมังกร สองตัวหันหน้าเข้าหากัน
- ใบหน้า** มีโหนกแก้ม ดากลม จมูกบาน
- เครื่องแต่งกาย** มีชายผ้าคลุมพลีวจากไหล่ขึ้นไปถึงปลายหมวก ชายแขนเสื้อและชายกระชาย้อยเป็นพลีวๆ ปกเสื้อผูกเป็นรูปดอกไม้ ตรงกลางมีผ้าระบายริ้วๆคาดอก ลายกระชายตรงกลางเป็นลายสามแห่ง เข็มขัดแบบเส้นเดียวคาดเอวตรงกลางประดับด้วยลายมังกร ชายกางเกงพลีวๆ
- รองเท้า** รองเท้าหุ้มเท้าทั้งหมด
- มือ,อาวุธ** มือซ้ายเท้าเอว มือขวาดือร่มขนาดใหญ่ตั้งตรงกับพื้น
- ร่างกาย** สูงโปร่ง
- ประเภท** ท้าวจตุโลกบาล

ตัวที่ 11

- หมวก** หน้าบรรณสั้น ขอบหมวกหยัก ขอบหมวกบาง
- ใบหน้า** ตาเล็ก ปากเล็ก หนวดเครายาวสอบเข้าลงมาประมาณอก
- เครื่องแต่งกาย** ตรงกลางมีผ้าคาดอกมีลักษณะเป็นธรรมชาติ ชายแขนเสื้อและชายปลายเสื้อย่อยลงมา
- รองเท้า** ไม่หุ้มเท้าทั้งหมด
- มือ,อาวุธ** มือซ้ายและมือขวาถือม้วนกระดาษ
- ร่างกาย** ไม่สูงมากนัก
- ประเภท** จุนนางฝ่ายขุน

ตัวที่ 12

- หมวก** หน้าบรรณสั้นๆ ขอบหมวกหยักๆ เป็นทรงก้นๆสองก้นบนหมวก
- ใบหน้า** ตากลมเล็ก จมูกบาน ริมฝีปากหนา
- เครื่องแต่งกาย** ตรงกลางมีผ้าคาดอกมีลักษณะเป็นธรรมชาติ ชายแขนเสื้อและชายปลายเสื้อพลิ้วย้อยลงมา เพราะลายเก๋ดีปลา มีผ้าคลุม ผูกเป็นรูปดอกไม้ตรงคอ
- รองเท้า** รองเท้าไม่หุ้มเท้าทั้งหมด
- มือ,อาวุธ** มือซ้ายสัญลักษณ์ว่าเคยถือสิ่งของ มือขวาถืออะไรไม่รู้
- ร่างกาย** มีขนาดตัวเล็ก
- ประเภท** ขุนนางฝ่ายนี้

ตัวที่ 13

- หมวก** เป็นก้อนๆตรงกลาง ประดับด้วยวงกลมฟู ขอบหมวกด้านนอกหยักโค้งๆ ลายหน้าบรม
ตรงกลางเป็นดอกไม้ รอบๆเป็นลายเครือเถาวัลย์
- ใบหน้า** ใบหน้าคุดัน หน้าผากกว้าง หางตาชี้ขึ้น ตากลมโต จมูกบาน
หนวดเครายาวเป็นเส้นริ้วถึงอก
- เครื่องแต่งกาย** สวมชุดเกราะแบบทหาร ขอบปกชุดเกราะม้วนเป็นวง แขนเกราะทั้งซ้ายและขวาเป็นแบบ
เกล็ดปลา มีชายเป็นริ้วตรงกลางมีผ้าคาดอกมีลักษณะเป็นธรรมชาติ ลายเกราะตรงกลาง
เป็นลายปุ่มแหลม คาดเข็มขัดมังกรคาบบริบับันมีลักษณะทรงกลมคล้ายมุก ชายผ้าทรง
สามเหลี่ยมสอดเข้าเป็นลายเกล็ดปลาโดยขอบเป็นลายวนคล้ายเกลียวคลื่น กางเกงเกราะ
ลายปุ่มแหลม
- รองเท้า** หัวรองเท้าคล้ายเกลียวคลื่น รองเท้าหุ้มทั้งหมด
- มือ,อาวุธ** มือซ้ายถืออาวุธชนิดหนึ่งแต่ได้หักหายไปเหลือแต่ด้าม มือขวากำดาบไพล่หลัง
- ร่างกาย** กำยำ
- ประเภท** ขุนนางฝ่ายบู๊

ตัวที่ 14

- หมวก** เป็นหมวกทรงสูง ขอบหยักโค้ง ตรงกลางและชายหมวกซ้ายและชายหมวกขวาเป็นลายดอกไม้ รอบๆเป็นลายเครือเถาวัลย์
- ใบหน้า** หางตาชี้ขึ้น จมูกบาน ริมฝีปากหนา
- เครื่องแต่งกาย** สวมชุดเกราะแบบทหาร ขอบปกชุดเกราะมีวนเป็นวง แขนเกราะทั้งซ้ายและขวาเป็นแบบเกล็ดปลา มีชายย่อยเป็นริ้วๆ ตรงกลางมีผ้าคาดอกมีลักษณะเป็นธรรมชาติ ลายเกราะตรงกลางเป็นลายสี่เหลี่ยม คาดเข็มขัดมังกรคาบบริบับมีลักษณะทรงกลมคล้ายมุก ชายผ้าทรงสามเหลี่ยมสอบเข้าเป็นลายเกล็ดปลาโดยขอบเป็นลายวนคล้ายเกลียวคลื่น กางเกงเกราะลายปุ่มแหลม
- รองเท้า** หัวรองเท้าลายเกลียวคลื่น รองเท้าหุ้มทั้งหมด
- มือ,อาวุธ** มือซ้ายกำดาบไหล่หลัง มือขวาเคียดถืออาวุธชนิดหนึ่งแต่หัวได้หักหายไปเหลือแต่ด้าม
- ร่างกาย** กำยำ
- ประเภท** ขุนนางฝ่ายบู๊

ตัวที่ 15

- หมวก ปีกหมวกเป็นรีวกว้าง
- ใบหน้า มีรอยขุ่นที่หน้าผาก ตากลม หนวดเครายาวเป็นเส้นรีวกว้างถึงอก
- เครื่องแต่งกาย เสื้อผ้าบางๆ ใส่ไว้คลุมตัว ไม่ได้แต่งกายมิดชิด กางเกงคล้ายขาม้า
- รองเท้า หุ้มเท้าทั้งหมด
- มือ,อาวุธ มือซ้ายเท้าเอว มือขวาถือจอบ
- ร่างกาย ตัวไม่สูงมาก พุงย้อย
- ประเภท เทพทั่วไป

ตัวที่ 16

หมวก ผ้าโพกหัวมัดตรงกลาง

ใบหน้า เก๋ขี้งเกลตา ตาเล็ก

เครื่องแต่งกาย เสื้อผ้าบางๆ ใส่ไว้คลุมตัว ไม่ได้แต่งกายมิดชิด กางเกงคล้ายกางเกงเล กางเกงขาม้า ถกแขน
เสื้อขึ้นถึงข้อศอก

รองเท้า รองเท้าบู๊ท

มือ,อาวุธ มือซ้ายกำมือหรือเคยถืออะไรสักอย่าง มือขวาถือเครื่องมือไฟลไปด้านหลัง

ร่างกาย ตัวไม่สูงมาก

ประเภท เทพทั่วไป

ตัวที่ 17

หมวก	ขอบเป็นหยักๆ
ใบหน้า	หน้าเรียว ตาเล็ก ริมฝีปากหนา ใบหน้าเกลี้ยงเกลา
เครื่องแต่งกาย	ตรงกลางมีผ้าคาดอกมีลักษณะเป็นธรรมชาติ ชายแขนเสื้อและชายปลายเสื้อพลิ้วเป็นริ้ว เกราะลายเกล็ดปลา มีผ้า ผูกเป็นรูปดอกไม้ตรงคอ
รองเท้า	ลายเรียบ หัวรองเท้าเป็นทรงสี่เหลี่ยม หุ้มเท้าทั้งหมด
มือ,อาวุธ	มือซ้ายถือพิณ มือขวาคิดพิณ
ร่างกาย	พุงพลุ้ย ไม่สูงมาก
ประเภท	ขุนนางฝ่ายบู๊

ตัวที่ 18

- หมวก** ขอบหมวกหยักๆ ประดับอัญมณีกลมๆตรงกลาง เป็นก้อนๆ2ก้อนบนหมวก
- ใบหน้า** เก๋ียงเกลา ตาเล็ก ปากเล็ก
- เครื่องแต่งกาย** ตรงกลางมีผ้าคาดอกมีลักษณะเป็นธรรมชาติ ชายแขนเสื้อและชายปลายเสื้อพลิ้วโย่ๆ
เกราะลายเกล็ดปลา ผ้าคลุม ผูกเป็นรูปดอกไม้ตรงคอ
- รองเท้า** หัวรองเท้าลายเกล็ดวคลื่น ไม่หุ้มเท้าทั้งหมด
- มือ,อาวุธ** มือซ้ายถือเชือก มือขวาถือ โถขนาดเล็ก
- ร่างกาย** มีขนาดตัวเล็ก
- ประเภท** ชุมนางฝ่ายบู๊

ตัวที่ 19

- หมวก** ขอบหมวกหยักโค้ง ปลายบนหมวกตรงกลางเป็นดอกไม้
- ใบหน้า** หน้าเรียว ตาเล็ก หน้าเกลี้ยงเกลา จมูกยาว
- เครื่องแต่งกาย** ตรงกลางมีผ้าคาดอกมีลักษณะเป็นธรรมชาติ ผ้าคลุม ผูกเป็นรูปดอกไม้ตรงคอ ปลายกระצהตรงแขนเป็นลายเกล็ดปลา ตรงตัวเสื้อลายสามห่วง(ลายโซ่) ตัวนี้มีเส้นคาดอกผูกตรงกลาง เข็มขัดเส้นเดี่ยวประดับลายหัวมังกร
- รองเท้า** หัวรองเท้าเป็นลายเกลียวคลื่น
- มือ,อาวุธ** มือซ้ายถือดาบ ไพ่หลัง มือขวาเคยถืออาวุธชนิดหนึ่งแต่ได้หลุดหายไป
- ร่างกาย** สมส่วน สูงโปร่ง
- ประเภท** ขุนนางฝ่ายบู๊

ตัวที่ 20

- หมวก** หมวกทรงสูง ขอบหมวกไม่กว้างมาก ตรงกลางลายดอกไม้ รอบๆเป็นเครือเถาวัลย์ ชายหมวกม้วนเป็นวง หมวกเป็นผ้าคลุมมาถึงต้นคอ
- ใบหน้า** ดวงตากลมโต จมูกใหญ่ คิ้วหนา โคนๆเป็นลายคล้ายเกล็ดปลา มีเขี้ยว
- เครื่องแต่งกาย** ใต้เสื้อบางๆไม่ติดกระดูก แขนเสื้อพับถึงข้อมือ กางเกงเป็นลายเกล็ดปลา ชายขอบกางเกงแถบเดี่ยว หยักโค้งสอบเข้าลงมา
- รองเท้า** หุ้มเท้าทั้งหมด
- มือ,อาวุธ** ทั้งสองข้างชูขึ้นเหนือศีรษะ
- ร่างกาย** นมห้อย พุงพลุ้ย ตัวไม่สูง
- ประเภท** เทพชั้นพรหม

ตัวที่ 21

- หมวก** ชายหมวกม้วนวนเข้า ขอบหมวกด้านในประดับลายเม็ดประจำ ตรงกลางประดับด้วยอัญมณีเม็ดกลมโต เป็นกลีบดอกไม้รอบๆ ลายเครือเถาวัลย์
- ใบหน้า** ตาเล็ก ใบหน้าเกลี้ยงเกลาอมสัน
- เครื่องแต่งกาย** สวมชุดเกราะแบบทหาร ขอบปกชุดเกราะม้วนเป็นวง แขนเกราะทั้งซ้ายและขวาเป็นแบบเกล็ดปลา ตรงกลางมีผ้าคาดอกมีลักษณะเป็นธรรมชาติ ลายเกราะตรงกลางเป็นลายปุ่มนูน คาดเข็มขัดมังกรคาบเล็บมีลักษณะทรงกลมคล้ายมุก ชายผ้าทรงสามเหลี่ยมสอดเข้าโดยขอบเป็นลายวนคล้ายเกลียวคลื่น กางเกงเกราะลายเกล็ดปลา
- รองเท้า** หัวรองเท้าลายเกลียวคลื่น รองเท้าหุ้มทั้งหมด
- มือ,อาวุธ** มือขวาถือดาบไขว้ไปด้านหลัง มือซ้ายเคยชูอาวุธชนิดหนึ่งแต่ได้หักหายไป
- ร่างกาย** ไม่ได้กำยำมากนัก
- ประเภท** จุนนางฝ่ายบู๊

ตัวที่ 22

หมวก	หมวกแบบมีปีกหมวก
ใบหน้า	มีหนวดยาว จมูกโต
เครื่องแต่งกาย	ห้อยสร้อยเม็ดประคำ แต่งชุดแบบจีนเนื้อผ้าคล้ายผ้าแพร ตรงเอวมีมัดห้อยเป็นพู่
รองเท้า	หุ้มเท้าทั้งหมด
มือ,อาวุธ	มือขวาจับอก มือซ้ายถือของชนิดหนึ่งไว้หลัง
ร่างกาย	สูงโปร่ง
ประเภท	ขุนนางฝ่ายขุน

ตัวที่ 23

หมวก	หมวกแบบมีปีกหมวก
ใบหน้า	มีหนวดยาว จมูกโต
เครื่องแต่งกาย	ห้อยสร้อยเม็ดประคำ แต่งชุดแบบจีนเนื้อผ้าคล้ายผ้าแพร ตรงเอวมีมัดห้อยเป็นพู่
รองเท้า	หุ้มเท้าทั้งหมด
มือ,อาวุธ	มือขวาของชนิดหนึ่งไขว้ไปด้านหลัง
ร่างกาย	สูงโปร่ง
ประเภท	ขุนนางฝ่ายนุ่น

ตัวที่ 24

- หมวก** ตรงกลางประดับอัญมณีเม็ดโตสี่เหลี่ยม ตรงกลางมีดอกไม้รอบๆเป็นเครือเถาวัลย์
- ใบหน้า** ตาเล็ก จมูกบาน ใบหน้าเกลี้ยงเกลา
- เครื่องแต่งกาย** สวมชุดเกราะแบบทหาร ขอบปกชุดเกราะม้วนเป็นวง แขนเกราะทั้งซ้ายและขวาเป็นแบบเกล็ดปลา ตรงกลางมีผ้าคาดอกมีลักษณะเป็นธรรมชาติ ลายเกราะตรงกลางเป็นลายสวัสดิกะ คาดเข็มคัดมั่งกรคาบรียบันมีลักษณะทรงกลมคล้ายมุก ชายผ้าทรงสามเหลี่ยมสอบเข้า โดยขอบเป็นลายวนคล้ายเกลียวคลื่น กางเกงและเสื้อด้านในเป็นลายปุ่มสี่เหลี่ยม
- รองเท้า** หัวรองเท้าลายเกลียวคลื่น รองเท้าหุ้มทั้งหมด
- มือ,อาวุธ** มือซ้ายถือดาบไขว้หลัง มือขวาเคยชูอาวุธชนิดหนึ่งแต่ได้หักหายไป
- ร่างกาย** สูงโปร่ง
- ประเภท** ขุนนางฝ่ายบู๊

ตัวที่ 25

หมวก	ชายขอบหมวกม้วนเป็นวง
ใบหน้า	ตาเล็ก จมูกบาน ใบหน้าเกลี้ยงเกลา
เครื่องแต่งกาย	สวมชุดเกราะแบบทหาร ขอบปกชุดเกราะม้วนเป็นวง แขนเกราะทั้งซ้ายและขวาเป็นแบบเกล็ดปลา มีชายระบายตรงเกราะแขนเป็นริ้ว ตรงกลางมีผ้าคาดอกมีลักษณะเป็นธรรมชาติ ลายเกราะตรงกลางเป็นลายดอก คาดเข็มคัดมังกรคาบรีบบิ้นมีลักษณะทรงกลมคล้ายมุก ชายผ้าทรงสามเหลี่ยมสอดเข้าด้านหน้าสุดลายเกล็ดปลาขอบม้วนเป็นวง ชายระบายชั้นที่สองโดยขอบเป็นลายวนคล้ายเกลียวคลื่น ชายระบายชั้นที่สามเป็นผ้าบางพลิ้ว กางเกงเกราะลายปุ่มดอกๆ
รองเท้า	ห้าวรองเท้าลายเกลียวคลื่น หุ้มเท้าทั้งหมด
มือ,อาวุธ	มือขวาเคยถืออาวุธชนิดหนึ่งแต่ได้หักหายไป มือซ้ายเคยชูอาวุธชนิดหนึ่งแต่ได้หักหายไป
ร่างกาย	สูงโปร่ง
ประเภท	ขุนนางฝ่ายบู๊

ตัวที่ 26

หมวก	หมวกทรงสูง ทั้งสองข้างมีปีกหมวกยาวลงมา
ใบหน้า	มีคิ้ว จมูกบาน ใบหน้าเกลี้ยงเกลา หน้าตาขึงนุ่ม
เครื่องแต่งกาย	คล้ายผ้าแพรคลุมยาวทั้งตัว เข็มขัดคาดตรงกลางเอว
รองเท้า	หุ้มเท้าทั้งหมด
มือ,อาวุธ	มือซ้ายถือคล้ายหนังสือ
ร่างกาย	สูงโปร่ง
ประเภท	ขุนนางฝ่ายบัน

ตัวที่ 27

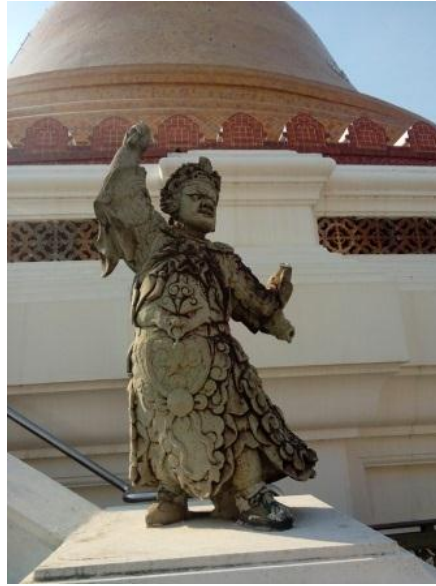
หมวก	หมวกทรงสูง ทั้งสองข้างมีปีกหมวกยาวลงมา
ใบหน้า	มีคิ้ว จมูกบาน ใบหน้าเกลี้ยงเกลา หน้าตาขึงหนุ่ม
เครื่องแต่งกาย	คล้ายผ้าแพรคลุมยาวทั้งตัว เข็มขัดคาดตรงกลางเอว แขนเสื้อย้วยพลิ้ว
รองเท้า	หุ้มเท้าทั้งหมด
มือ,อาวุธ	มือขวาถือคล้ายม้วนคัมภีร์
ร่างกาย	สูงโปร่ง
ประเภท	ขุนนางฝ่ายขุน

ตัวที่ 28

- หมวก** ตรงกลางประดับอัญมณี มีลายเป็นมังกรสองตัวหันหน้าเข้าหากัน ขอบหมวกด้านในประดับเคลือบประจำ
- ใบหน้า** ตาเล็ก จมูกบาน ใบหน้าเกลี้ยงเกลา
- เครื่องแต่งกาย** สวมชุดเกราะแบบทหาร ขอบปกชุดเกราะม้วนเป็นวง แขนเกราะทั้งซ้ายและขวาเป็นแบบเกล็ดปลา มีชายระบายตรงเกราะแขนเป็นริ้วๆ ตรงกลางมีผ้าคาดอกมีลักษณะเป็นธรรมชาติ ลายเกราะตรงกลางเป็นลายดอก คาดเข็มขัดมังกรคาบเล็บมีลักษณะทรงกลมคล้ายมุก ชายผ้าทรงสามเหลี่ยมสอดเข้าด้านหน้าสุดลายเกล็ดปลาขอบม้วนเป็นวง ชายระบายชั้นที่สองโดยขอบเป็นลายวนคล้ายเกลียวคลื่น ชายระบายชั้นที่สามเป็นผ้าบางพลิ้ว กางเกงเกราะลายสี่เหลี่ยม
- รองเท้า** หัวรองเท้าลายเกลียวคลื่น รองเท้าหุ้มเท้าทั้งหมด
- มือ,อาวุธ** มือซ้ายเคยถืออาวุธชนิดหนึ่งแต่ได้หักหายไป มือขวาเคยชูอาวุธชนิดหนึ่งแต่ได้หักหายไป
- ร่างกาย** สูงโปร่ง
- ประเภท** ขุนนางฝ่ายบู๊

ตัวที่ 29

- หมวก** ตรงกลางประดับอัญมณี มีลายเป็นมังกรสองตัวหันหน้าเข้าหากัน ขอบหมวกด้านในประดับลายประจำ
- ใบหน้า** ตากลมโต จมูกบาน อ้าปากเห็นฟัน ใบหน้าเกลี้ยงเกลา
- เครื่องแต่งกาย** สวมชุดเกราะแบบทหาร ขอบปกชุดเกราะม้วนเป็นวง แขนเกราะทั้งซ้ายและขวาเป็นแบบเกล็ดปลา มีชายระบายตรงเกราะแขนเป็นริ้วๆ ตรงกลางมีผ้าคาดอกมีลักษณะเป็นธรรมชาติ ลายเกราะตรงกลางเป็นลายสี่เหลี่ยม คาดเข็มคัมภีร์คาบบริบับมีลักษณะทรงกลมคล้ายมุก ชายผ้าทรงสามเหลี่ยมสอดเข้าด้านหน้าสุดลายเกล็ดปลาขอบม้วนเป็นวง ชายระบายชั้นที่สองโดยขอบเป็นลายวงคล้ายเกลียวคลื่น ชายระบายชั้นที่สามเป็นผ้าบางพลิ้ว กางเกงเกราะลายสี่เหลี่ยม
- รองเท้า** หัวรองเท้าลายเกลียวคลื่น รองเท้าหุ้มเท้าทั้งหมด
- มือ,อาวุธ** มือขวาเคยชูอาวุธชนิดหนึ่งแต่ได้หักหายไปขึ้น มือซ้ายเคยถืออาวุธชนิดหนึ่งแต่ได้หักหายไป
- ร่างกาย** สูงโปร่ง
- ประเภท** ขุนนางฝ่ายบู๊

ตัวที่ 30

- หมวก มีกระบังหน้าหมวก ขอบหยักโค้ง
- ใบหน้า ตากลม จมูกบาน มีหนวดเครายาว
- เครื่องแต่งกาย คล้ายผ้าแพรคลุมทั้งตัว ชายแขนเสื้อย้อยพลิว มีลายดอกไม้และเครือเถาวัลย์บนผ้า มีเข็มขัดคาดกลางเอว
- รองเท้า หุ้มเท้าทั้งหมด
- มือ,อาวุธ มือขวาลูบเครา
- ร่างกาย สูงโปร่ง
- ประเภท ขุนนางฝ่ายขุน

ตัวที่ 31

หมวก	มีกระบังหน้าหมวก ขอบหยักโค้ง
ใบหน้า	ตากลม จมูกบาน มีหนวดเครายาว
เครื่องแต่งกาย	คล้ายผ้าแพรคลุมทั้งตัว ชายแขนเสื้อย้อยพลิ้ว มีลายดอกไม้และเครือเถาวัลย์บนผ้า มีเข็มขัดคาดกลางเอว
รองเท้า	หุ้มเท้าทั้งหมด
มือ,อาวุธ	มือขวาอุบเครา มือซ้ายถือคล้ายม้วนคัมภีร์
ร่างกาย	สูงโปร่ง
ประเภท	ขุนนางฝ่ายขุน

ตัวที่ 32

- หมวก** เป็นลายเครือเถาวัลย์และดอกไม้ ชายหมวกทั้งสองข้างมีพู่ยาวลงมาถึงอก
- ใบหน้า** ตาเล็ก ใบหน้าเกลี้ยงเกลา ใบหน้าคล้ายผู้หญิง
- เครื่องแต่งกาย** สวมชุดเกราะแบบทหาร ขอบปกชุดเกราะเป็นสามเหลี่ยมแท่ง แขนเกราะทั้งซ้ายและขวาเป็นแบบเกล็ดปลา มีชายระบายตรงเกราะแขนเป็นริ้ว ตรงกลางมีผ้าคาดอกมีลักษณะเป็นธรรมชาติ ลายเกราะตรงกลางเป็นลายสวัสดิกะ คาดเข็มคัมภีร์คอบริบิ้นมีลักษณะทรงกลมคล้ายมุก ชายผ้าทรงสามเหลี่ยมสอดเข้าด้านหน้าสุดลายเกล็ดปลาขอบม้วนเป็นวง ชายระบายชั้นที่สองโดยขอบเป็นลายวนคล้ายเกลียวคลื่น ชายระบายชั้นที่สามเป็นผ้าบางพลิ้ว ชายชั้นที่สี่ยาวลายเป็นเส้นตรงเลื้อยด้านในเกราะลายสี่เหลี่ยม
- รองเท้า** ลายตารางสี่เหลี่ยม
- มือ,อาวุธ** มือขวาเคยชูอาวุธชนิดหนึ่งแต่ได้หักหายไป มือซ้ายเคยถืออาวุธชนิดหนึ่งแต่ได้หักหายไป
- ร่างกาย** สูงโปร่ง
- ประเภท** ชุนนางฝ่ายหญิง

ตัวที่ 33

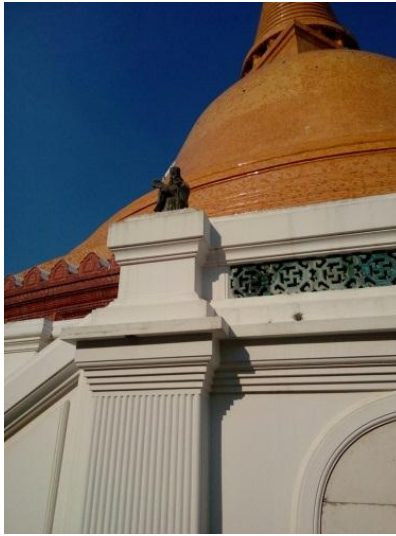
หมวก	ประดับอัญมณีสีเหลี่ยม มีมังกรสงตัวหันหน้าเข้าหากัน
ใบหน้า	ตาเล็กใบหน้าเกลี้ยงเกลา
เครื่องแต่งกาย	สวมชุดเกราะแบบทหาร ขอบปกชุดเกราะเป็นลายเครือเถาวัลย์ แขนเกราะทั้งซ้ายและขวาเป็นแบบเกล็ดปลา มีชายระบายตรงเกราะแขนเป็นริ้ว ตรงกลางมีผ้าคาดอกมีลักษณะเป็นธรรมชาติ ลายเกราะตรงกลางเป็นลายสี่เหลี่ยม คาดเข็มคัดมังกรคาบบริบับมีลักษณะทรงกลมคล้ายมุก ชายผ้าทรงสามเหลี่ยมสอบเข้า ชายระบายชั้นที่สองโดยขอบเป็นลายวนคล้ายเกลียวคลื่น ชายระบายชั้นที่สามเป็นผ้าบางพลิ้ว ชาย กางเกงด้านในเกราะลายโซ่คล้องกัน
รองเท้า	หัวรองเท้าลายเกลียวคลื่น รองเท้าหุ้มเท้าทั้งหมด
มือ,อาวุธ	มือซ้ายเคยชูอาวุธชนิดหนึ่งแต่ได้หักหายไป มือขวาเคยถืออาวุธชนิดหนึ่งแต่ได้หักหายไป
ร่างกาย	สูงโปร่ง
ประเภท	ขุนนางฝ่ายบู

ตัวที่ 34

หมวก	กระบังหมวกหน้าสูง ชายหมวกม้วนเป็นวง
ใบหน้า	จุมุกบาน หนดครายาวถึงอก
เครื่องแต่งกาย	คล้ายผ้าแพรคลุมทั้งตัว เข็มขัดคาดตรงกลางอก แขนเสื้อใหญ่ย้อยพริ้ว
รองเท้า	หุ้มเท้าทั้งหมด
มือ,อาวุธ	มือขวาถือคล้ายม้วนคัมภีร์
ร่างกาย	สูงโปร่ง
ประเภท	ขุนนางฝ่ายนุ่น

ตัวที่ 35

หมวก	มีลาย
ใบหน้า	จมูกบาน หนวดเครายาวถึงอก
เครื่องแต่งกาย	คล้ายผ้าแพรคลุมทั้งตัว เข็มขัดคาดกลางเอว แขนเสื้อย้อยเป็นชาย
รองเท้า	หุ้มเท้าทั้งหมด
มือ,อาวุธ	มือขวาถือพัศรูปใบไม้
ร่างกาย	สูงโปร่ง
ประเภท	เทพ หนึ่งในแปดเซียน

ตัวที่ 36

หมวก ตรงกลางประดับด้วยอัญมณีเม็ดกลม มีลายมังกรหันหน้าเข้าหากัน ชายหมวกม้วนเป็นวง

ใบหน้า ตาเล็ก จมูกบาน ใบหน้าเกลี้ยงเกลา

เครื่องแต่งกาย เป็นชุดคลุมด้วยผ้าเนื้อบาง มีเข็มขัดคาดเอว

รองเท้า รองเท้าหุ้มเท้าทั้งหมด

มือ,อาวุธ ทั้งสองมือถือสิ่งของอยู่

ร่างกาย มีขนาดสมส่วน ตัวขนาดเล็ก

ประเภท จุนนางฝ่ายบัน

สถานที่

เขามอ

มีลักษณะเป็นภูเขา ที่แกะบันได้เลื้อยเป็นชั้น มีจำพวกบ้าน,ศาลาอยู่ด้วย มีต้นไม้ ใบไม้ที่แสดงถึงความเขียวขจีอุดมสมบูรณ์

บทที่ 7

บทสรุป

ตุ๊กตาศิลาเงินเป็นสิ่งที่นิยมในช่วงรัตนโกสินทร์ตอนต้น เป็นศิลปะเงินแบบหนึ่งที่มีมากมายในช่วงนั้น วัดและอาคารต่างๆ ที่ได้รับในการปฏิสังขรณ์ในช่วงรัชกาลที่ 3 เป็นส่วนหนึ่งที่ได้รับอิทธิพลการตกแต่งจากแบบเงิน จนเป็นแบบแผนศิลปกรรมในสมัยรัชกาลที่ 3 ที่เป็นผลมาจากความสัมพันธ์ทางการค้าโดยเรือสำเภาที่มีกันมาอย่างยาวนาน และในช่วงที่เฟื่องฟูในรัชกาลที่ 3 และได้ส่งผลต่อศิลปะบ้านเมือง คือตุ๊กตาศิลาเงินที่ไว้ใช้ในการถ่วงเรือ หรือเรียกว่าตุ๊กตาอับเฉา

เมื่อเปรียบกับคติทางประเทศจีนที่ทำตุ๊กตาดินขึ้นเพื่อนำไปประดับสุสาน เพราะเชื่อว่าเป็นผู้พิทักษ์คอยปกป้องรักษาสุสาน และมักจะใช้ประดับในสุสานจำพวกขุนนางชั้นสูงและพระเจ้าแผ่นดิน ซึ่งไทยก็ได้นำความเชื่อเข้ามาโดยนำมาประดับตกแต่งไว้บริเวณประตู และตามกำแพง เสมือนเป็นผู้เฝ้าปกป้องรักษาสถานที่นั้นๆ

ในช่วงรัชกาลที่ 3 วัดพระปฐมเจดีย์ฯ เป็นอีกวัดหนึ่งที่ได้รับการปฏิสังขรณ์ และมีการนำตุ๊กตาดินมาประดับตกแต่งทั้งระเบียงคตชั้นนอกและระเบียงคตชั้นในตัวบริเวณองค์พระปฐมเจดีย์ แต่ไม่ได้จัดเรียงตกแต่งอย่างถูกต้องหลักความสำคัญและความหมายมากนัก อย่างไรก็ตามการที่ในช่วงสมัยรัชกาลที่ 3 นำมาประดับตกแต่ง ทำให้เงินนอกจากจะทำเพื่อไว้ถ่วงเรือแล้วก็ทำขึ้นเพื่อเป็นสินค้ามาขยประเทศไทย

บรรณานุกรม

จิตรรา ก้อนันทเกียรติ. ความรู้เรื่องเงินจากผู้เฒ่า. พิมพ์ครั้งที่ 15. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แพรว, 2541.

ชื่นจิตต์ อำไพพรรณ. การค้าทางเรือสำเภาจีน-สยาม ยุครัตนโกสินทร์. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2528.

ประทุม ชุ่มเพ็งพันธุ์. ตุ๊กตาศิลาจีนวัดโพธิ์. กรุงเทพมหานคร : วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม, 2548.

เปรมวดี วิเชียรสวรรค์. อับเฉา : ประติมากรรมเครื่องศิลาของจีนที่วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม. สารนิพนธ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2527.

พระยาทิพากรวงศมหาโกษาธิบดี. พระราชพงศาวดารกรุงรัตนโกสินทร์ รัชกาลที่ 3. กรุงเทพมหานคร : กรมศิลปากร, 2538

วีณา โรจนราชา. ปกิณคดีประวัติศาสตร์ไทย. กรุงเทพมหานคร : กรมศิลปากร, 2550-2557

สารสิน วีระผล. จัมก้องและกำไร : การค้าไทย-จีน 2195-2396. กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิโตโยต้าประเทศไทย, 2548.

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ-นามสกุล

ณัฐชา คุณยภัทรานนท์

วันเดือนปีเกิด

22 ตุลาคม พ.ศ.2535

ประวัติการศึกษา

พ.ศ.2553

สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาที่โรงเรียนราชินี

พ.ศ.2554

เข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีอักษรศาสตร์บัณฑิต

สาขาเอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร